

Provincie Groningen: 'Beschermingsbeleid is maatwerk'

Gedeputeerde Nienke Homan heeft in de provincie Groningen waterkwaliteit in haar portefeuille. Wat zijn volgens haar de grootste uitdagingen voor de provincies in de komende jaren?

Homan: 'Wij staan als overheid de komende jaren voor de uitdagende taak om een samenhangend antwoord te ontwikkelen voor de vraagstukken op het gebied van waterkwaliteit, klimaatadaptatie, droogte en drinkwater. Belangrijk daarbij is de bewustwording dat we ons in Nederland van oudsher in een luxe 'waterpositie' bevinden, met veel oppervlaktewater, voldoende neerslag in alle jaargetijden en goed drinkwater. Maar door allerlei ontwikkelingen is dat niet meer vanzelfsprekend: een groeiende watervraag, klimaatverandering en toenemende verontreinigingen bijvoorbeeld. Dat betekent dat we zuinig moeten omgaan met het water dat we hebben én moeten zorgen dat we de kwaliteitsdoelen uit de KRW eindelijk gaan halen.'

'Het besef van het belang van voldoende en schoon water is hier in Groningen redelijk ingedaald, denk ik, zeker sinds de droge zomers van de afgelopen jaren. Als provincie streven wij naar het integreren van het watervraagstuk in andere beleidsterreinen. Ook geven wij veel aandacht aan de rol van de provincie op dit gebied. Wij zien water als ordenend principe bij de inrichting van de openbare ruimte: de functies van een gebied volgen de beschikbaarheid van water en de risico's op wateroverlast – en niet andersom!'

Welke aandachtspunten zijn er specifiek op het gebied van de kwaliteit van de bronnen voor drinkwater: het oppervlakte- en grondwater?

Homan: 'We zullen veel zorgvuldiger moeten omgaan met ons oppervlakte- en grondwater. Dat betekent onder andere dat we nog meer moeten zorgen dat gewasbeschermingsmiddelen niet in het water terecht komen door afspoeling. Dit kan bijvoorbeeld door het inzetten van nieuwe technieken, die ervoor zorgen dat deze middelen preciezer en in kleinere hoeveelheden op de plek worden aangebracht waarvoor ze bedoeld zijn. Ook bij het terugdringen van medicijnresten in water zul je innovatieve technieken moeten inzetten om de verspreiding te beperken. We staan voor nieuwe uitdagingen, dus zullen we ook met nieuwe oplossingen moeten komen.'

'NIEUWE PROBLEMEN VRAGEN
OM NIEUWE OPLOSSINGEN'

Nienke Homan, gedeputeerde provincie Groningen.

'In Groningen zoeken we deze oplossingen op verschillende niveaus. Zo kijken we scherp naar de mogelijkheden om zuiniger om te gaan met drinkwater door dit niet meer voor laagwaardige toepassingen te gebruiken, zoals het koelen van datacenters. Daarnaast kijken we per gebied naar het meest passende beschermingsbeleid, dat is echt maatwerk.'

‘WATER ALS ORDENEND PRINCIPE VOOR INRICHTING VAN FYSIEKE OMGEVING’

Rol van het Rijk

Homan vervolgt: ‘Maar we kunnen dat als provincie niet alleen, er ligt ook een taak voor het Rijk. Als we de KRW-doelen willen halen, zal het landelijke mestbeleid echt op de schop moeten. We hebben nog maar een paar jaar en nog een heel eind te gaan, dus hier zijn echt stevige maatregelen nodig! Met niets doen gaan we ‘2027’ niet halen! De voorzet is gegeven, het nieuwe kabinet zal de bal erin moeten trappen: water moet ook op nationaal niveau het leidende principe worden bij de inrichting van ons land.’

‘Water is van het grootste belang voor vrijwel alles: onze welvaart en welzijn worden er voor een groot deel door bepaald. De betrouwbare levering van goed drinkwater aan burgers en bedrijven is essentieel. Het gaat daarbij om de lange termijn. Niet voor niets hanteren we, als het om drinkwaterwinningen gaat, het adagium ‘Beschermen om te blijven’. We mogen trots zijn op hoe we in ons land omgaan met water, maar we kunnen niet ‘verwend’ achteroverleunen en denken dat alles maar vanzelf gaat.’

Iedereen moet helpen

‘De waterkwaliteitsproblemen hebben voor een groot deel met de landbouw te maken, maar ook medicijnresten en nieuwe chemische stoffen vormen een risico. Ook daar geldt dat we dit met z’n allen – overheid, burgers, bedrijven – moeten aanpakken. Als iedereen zijn of haar schouders eronder zet, komen we een heel eind. Want niemand wil de luxe van voldoende en schoon water kwijtraken, lijkt me. Iedereen moet voor zichzelf strenger worden

op het gebied van waterkwaliteit en de eigen bijdrage aan de oplossing van de problematiek.’

‘Zoals gezegd streeft de provincie Groningen op verschillende manieren naar kwaliteitsverbetering van het oppervlakte- en grondwater. Dat kan zijn door natuurontwikkeling, het hermeanderen van beken en waterlopen of het beter vasthouden en daardoor in de bodem op natuurlijke wijze filteren van water in ons gebied. Of door het terugdringen van de afspoeling van gewasbeschermingsmiddelen via het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer. Waterkwaliteit loopt als een ‘blauwe draad’ door heel wat provinciale dossiers!’

Hoe kijkt u aan tegen het wel of niet halen van de KRW-doelen?

Homan: ‘Ik vind dat we alles op alles moeten zetten om de doelen alsnog te halen. Daarbij is aanscherping van het mestbeleid het meest urgent. Hoe langer we wachten met maatregelen nemen, des te strenger moeten de maatregelen uiteindelijk worden om de doelen nog te halen. Ook het beleid en het toezicht rondom de opkomende chemische stoffen zoals PFAS moet strenger, zowel op het gebied van toelating als van lozingen.’

Welke boodschap heeft u voor het nieuwe kabinet?

Homan: ‘Heel simpel: durf nu door te pakken om ons water voor de toekomstige generaties te beschermen! Het belang van voldoende schoon water voor alle toepassingen rechtvaardigt stevig ingrijpen. Verdroging, extreme neerslagpieken en verzilting zijn onderdeel van de grotere klimaatproblematiek en vragen dus om nieuwe, integrale klimaatadaptieve oplossingen. Het IPCC-rapport, dat deze zomer is verschenen, laat zien dat de uitdagingen groot zijn en we samen alle zeilen bij moeten zetten.’

‘MET NIETS DOEN GAAN WE DE KRW-DOELEN NIET HALEN!’

